

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ ТА
НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради Науково-
дослідного інституту правотворчості та
науково-правових експертиз Національної
академії правових наук України
від 28 вересня 2023 р., протокол № 10

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ
ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ (ОК.3)
ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Викладач	Костюченко Олена Євгенівна, провідний науковий співробітник відділу приватноправових досліджень Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор
Контактні дані	+38 044 253 34 19 (роб.), +380502251576, info@ndi.academy A09111975@i.ua
Наукові профілі	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8244-3563 Google Scholar:

викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=s6QLvGMAAAAJ&hl=uk Web of Science ID: https://www.webofscience.com/wos/author/record/2018162
Назва освітньо-наукової програми	081 Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень (Національна рамка кваліфікацій – 8 рівень; третій (докторський) цикл вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Статус дисципліни	Обов'язкова компонента освітньо-наукової програми, вивчається в 1 семестрі I курсу навчання
Мова викладання	Українська
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/годинах	4 кредити ECTS (загальний обсяг – 120 год.)
	– аудиторна робота: 40 год. для денної форми навчання або 18 год. для заочної форми навчання, з них:
	лекції: 14 год. для денної форми навчання або 8 год. для заочної форми навчання
	семінарські заняття: 26 год. для денної форми навчання або 10 год. для заочної форми навчання
	– самостійна робота: 80 год. для денної форми навчання або 102 год. для заочної форми навчання
Консультації з навчальної дисципліни	Аудиторні консультації: аудиторія-бібліотека згідно з графіком консультацій. Онлайн-консультації: через системи дистанційного навчання Moodle, Zoom або електронною поштою викладача
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії ґрунтовних наукових, теоретичних знань з питань правового регулювання організації наукової діяльності та методології правової науки, вироблення та удосконалення ними умінь, практичних навичок, необхідних для здійснення ними наукової, науково-педагогічної та професійної діяльності в сфері права
Завдання вивчення навчальної дисципліни	У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні: засвоїти правові засади організації наукової діяльності; здобути знання щодо академічна доброчесність як складова організації наукової діяльності; опанувати основні теоретичні основи та методика наукових досліджень (проєктів); набути вміння працювати з інформаційними джерелами наукового дослідження

	(проєкту); сформувані навички підготовки і презентації наукових досліджень (проєктів); засвоїти правила підготовки, оформлення та захисту дисертації; вміти застосовувати у науковій діяльності методологію правової науки.
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна або заочна (з використанням елементів дистанційного навчання). Види навчальних занять: лекції, семінарські, самостійна робота.
Локація та необхідне обладнання	Аудиторія-бібліотека НДІ правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України. Мультимедійне обладнання (ноутбук, проектор), комп'ютерне забезпечення з виходом у мережу Інтернет. Передбачається робота з відкритими базами даних та реєстрами.
Самостійна робота	Підготовка до семінарських занять, поточного та підсумкового контролю, опрацювання рекомендованої літератури, виконання практичних завдань.
Індивідуальні завдання	Презентація обґрунтування проєкту наукового дослідження. Підготовка бібліографічних описів за різними стилями. Оформленням фрагментів наукової праці. Підготовка наукової доповіді за певною тематикою.
Контроль	Поточний контроль: опитування на семінарських заняттях; виконання практичних завдань; участь в дискусіях, веб-квестах, обговоренні доповідей, рефератів; підготовка рефератів та доповідей; тестування; виконання самостійних робіт. Підсумковий контроль: екзамен.
Політика навчального курсу	Пропущені заняття відпрацьовуються усно (в онлайн режимі) за темою заняття згідно з графіком консультацій викладача; наукові роботи виконуються і оцінюються з дотриманням належної академічної доброчесності. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності.
Інтегральна компетентність, загальні компетентності, фахові компетентності	ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК02. Здатність розробляти наукові проєкти та управляти ними. ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною

мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

ЗК06. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й мобільність.

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

СК09. Здатність проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема № 1. Правові засади організації наукової діяльності.

Нормативно-правові акти про наукову діяльність. Підготовка та атестація наукових кадрів. Міжнародна співпраця у сфері науки. Функціонування державної мови у вітчизняній науці.

Тема № 2. Академічна доброчесність як складова організації наукової діяльності.

Поняття академічної доброчесності. Правове регулювання академічної доброчесності в Україні. Види порушень академічної доброчесності. Антинаукові методи фабрикації результатів наукового дослідження. Юридична відповідальність за порушення академічної доброчесності. Правила цитування.

Тема № 3. Теоретичні основи та методика наукових досліджень (проектів).

Філософія науки. Наука як система знань: отримання нових знань та здійснення інновацій. Емпіричні та методичні основи науки й елементи науково-методичного

	<p>апарату. Загальнонаукові методи дослідження. Програма наукового дослідження (проєкту). Наукова проблема і наукові завдання. Наукова новизна та її види. Дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень. «П'ятиречення» як основна аргументації. Критичний аналіз результатів власних досліджень і результатів інших дослідників.</p>
	<p>Тема № 4. Інформаційні джерела наукового дослідження (проєкту). Роль інформації у наукових дослідженнях (проєктах). Види джерел наукової інформації. Принципи збору інформаційного матеріалу. Пошук та збір джерел інформації. Обробка джерел інформації. Правила складання бібліографії. Стили оформлення списку використаних джерел. Робота з інформаційними та реферативними базами даних.</p>
	<p>Тема № 5. Підготовка і презентація наукових досліджень (проєктів) державною та іноземною мовами. Планування і виконання теоретичних та прикладних досліджень з права. Розробка, реалізація та здійснення управління науковими та інноваційними проєктами у галузі права. Види презентації наукових досліджень (проєктів) державною та іноземною мовами. Наукова доповідь та її тези. Структура наукової статті. Відмінності статей різних видів та категорій. Монографія. Технічні засоби презентації наукового дослідження. Реєстрація прав на об'єкти права інтелектуальної власності.</p>
	<p>Тема № 6. Підготовка, оформлення та захист дисертації. Вибір напрямку та теми дисертаційного досліджень. Обґрунтування теми дисертаційного дослідження. Структура дисертаційного дослідження. Вимоги щодо оформлення дисертації як кваліфікованої праці на правах рукопису. Анотація дисертації державною та іноземною мовами. Апробація наукових результатів. Публікація результатів дисертаційного дослідження державною та іноземною мовами. Теоретичні та практичні результати наукового дослідження. Пропозиції і рекомендації. Атестація здобувача ступеня доктора філософії. Публічний захист дисертації.</p>
	<p>Тема № 7. Методологія правової науки. Основні пізнавальні категорії права. Правова термінологія. Ціле і частина. Аналіз та синтез категорій права. Системність, систематизація, комплексність. Цілі, засоби, прогнози, результати як правові категорії. Конкретно-правове дослідження. Порівняльно-правове дослідження. Компаративістські наукові дослідження в контексті адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Аналітична юриспруденція. Універсальність аналітичної юриспруденції. Правова доктрина та її значення у науковому дослідженні. Методологічна характеристика праворозуміння. Правова реальність. Природне і позитивне право як основні структурні елементи правової реальності. Форми буття права: ідея права, закон, правове життя. Співвідношення онтології та гносеології у пізнанні права</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>PH01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. PH02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і</p>

нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

РН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

РН15. Якісно проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

*Загальна кількість балів з навчальної дисципліни 100 балів ECTS =
поточний контроль 50 балів (семінарські заняття, СРС) +
підсумковий контроль 50 балів*

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	визначення	Екзаменаційна оцінка
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	дуже добре	добре
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з правом повторного складання підсумкового контролю	незадовільно
0-34	F	незадовільно без права повторного складання підсумкового контролю	

- *90-100 балів (відмінно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував досконале знання основних понять і правових категорій; вміння вільно оперувати категоріальним апаратом; вміння давати аргументовані, чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння системно аналізувати джерела права і викладати аргументовану позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність юридично грамотно і толерантно викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми;

- *82-89 балів (дуже добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував добре знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом; вміння давати чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння аналізувати джерела права і викладати позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням під час підготовки обмеженого обсягу рекомендованої літератури;

- *74-81 (добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом з окремими неточностями; вміння давати відповіді без суттєвих помилок на питання; вміння аналізувати джерела права з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням під час підготовки обмеженого обсягу рекомендованої літератури;

- *64-73 (задовільно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував задовільне знання основних понять і правових категорій; оперування категоріальним апаратом з неточностями; недостатнє вміння давати відповіді на питання; недостатнє вміння аналізувати джерела права з певної правової проблеми або життєвої ситуації; недостатню здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену використанням під час підготовки незначного обсягу рекомендованої літератури;

- 59 і менше (незадовільно) – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував незнання основних понять і правових категорій; нездатність оперування категоріальним апаратом; відсутність вміння давати відповіді на питання; нездатність аналізувати джерела права з певної правової проблеми або життєвої ситуації; нездатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену невикористанням під час підготовки рекомендованої літератури.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав всебічні та глибокі знання передбаченого робочою програмою матеріалу, законодавства, рекомендованої робочою програмою курсу, проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав повне знання передбаченого робочою програмою матеріалу, засвоїв основну літературу, рекомендовану робочою програмою курсу, виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного набуття та оновлення в процесі самостійної підготовки до занять.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав знання основного матеріалу в обсязі робочої програми курсу, необхідному для професійної діяльності в сфері права, знайомому з основною літературою, рекомендованою робочою програмою курсу, проте припустився неточностей у відповіді або показав поверхневе знання матеріалу. Ця оцінка виставляється і у разі недостатньо аргументованого викладення матеріалу, недостатньо чітко і послідовно висловленої відповіді.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з аналізом положень чинного законодавства, юридичної практики.

Орієнтовний перелік питань до екзамену

1. Охарактеризуйте особливості фундаментальних та прикладних наук.
2. Хто належить до категорії наукових та науково-педагогічних працівників.
3. Охарактеризуйте наукову діяльність відповідно до законодавства України.
4. Що необхідно розуміти під атестацією наукових кадрів.
5. Правові засади міжнародної співпраці у сфері науки.
6. Охарактеризуйте академічну доброчесність як правову категорію.
7. Розкрийте види юридичної відповідальності за порушення академічної доброчесності.
8. Дайте характеристику видам порушень академічної доброчесності.

9. Назвіть основні етапи організації наукових досліджень та охарактеризуйте їх.
10. Отримання нових знань та здійснення інновацій в сучасній правовій науці .
11. Наукові завдання та їх зв'язок з проблемою, що досліджується.
12. Роль та значення критичного аналізу результатів наукових досліджень у галузі права.
13. Охарактеризуйте види наукової новизни та відмінності між ними.
14. Проаналізуйте відмінності видів джерел інформації, що використовуються у наукових дослідженнях у галузі права.
15. Опишіть процеси пошуку, збору та обробки джерел інформації в процесі наукового дослідження.
16. Проаналізуйте основні відмінності видів презентації наукового дослідження (проєкту) державною та іноземною мовами.
17. Охарактеризуйте наукову доповідь як вид презентації результатів наукового дослідження.
18. Розкрийте вимоги до структури наукової статті.
19. Розробка, реалізація та здійснення управління науковими та інноваційними проєктами у галузі права.
20. Охарактеризуйте стилі оформлення списку використаних джерел.
21. Монографія як результат наукового дослідження.
22. Етапи підготовки дисертаційного дослідження.
23. Вимоги до оформлення дисертаційного дослідження.
24. Вимоги до апробації результатів дисертаційного дослідження.
25. Відмінності теоретичних та практичних результатів наукового дослідження.
26. Процедура публічного захисту дисертаційного дослідження.
27. Роль інформації у науковому дослідженні (проєкті).
28. Принципи збору інформаційного матеріалу для проведення наукового дослідження.
29. Планування і виконання теоретичних та прикладних досліджень з права.
30. Роль інформаційних та реферативних баз даних у науковому дослідженні.
31. Охарактеризуйте загальні та спеціальні методи наукового дослідження.
32. Зв'язок теорії та практики у науковому дослідженні (проєкті).
33. Основні пізнавальні категорії права.
34. Роль правової термінології у науковому дослідженні в галузі права.
35. Охарактеризуйте конкретно-правове наукове дослідження.
36. Розкрийте сутність аналітичної юриспруденції.
37. Роль та значення правової доктрини у науковому дослідженні в

галузі права.
38. Праворозуміння та його методологічна характеристика.
39. Особливості проведення порівняльно-правового дослідження.
40. Правова реальність у методології права.
41. Природне право як елемент правової реальності.
42. Позитивне право як елемент правової реальності.
43. Онтологія у пізнанні права.
44. Гносеологія у пізнанні права.
45. Ціле і частина у науковому дослідженні.
46. Системність, систематизація й комплексність як методологічна основа наукового дослідження.
47. Дослідницькі навички, необхідні для проведення компаративістських наукових досліджень права України та Європейського Союзу .
48. Прогноз та результат як правова категорія
49. Ідея права, закон, правове життя як форми буття права.
50. Роль логічних законів та правил при проведенні наукового дослідження.

**Рекомендована література (основна, додаткова),
інформаційні ресурси в мережі Інтернеті**

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 1 грудня 2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
4. Про наукову і науково-технічну діяльність України: Закону України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#n192>
5. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145–VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. № 1556–VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
7. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квітня 2019 р. № 2704-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
8. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п#Text>
9. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п#Text>

10. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>

11. Про денонсацію Угод в галузі освіти і науки з Російською Федерацією: постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2022 р. № 355. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-denonsaciyu-ugod-v-galuzi-osviti-i-nauki-z-rosijskoju-federaciyeyu-355>

12. Про денонсацію Угод у галузі освіти і науки з Республікою Білорусь: постанова Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2022 р. № 417. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-2022-%D0%BF#Text>

13. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL : <http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2018/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%208302%20%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf>

14. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 вересня 2019 р. № 1220. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text>

15. Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 р. № 758. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-15#Text>

Додаткова

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г., Флока Л.В., Горячова О.О. Методологія і організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Полтава, 2020. 160 с.

2. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. X. : Право, 2016. Т.3 : Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) на ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 952 с. : іл.

3. Заморська Л.І. Правова нормативність та її інституалізація в Україні: монографія. Одеса : Фенікс, 2013. 304 с.

4. Кельман М. Методологічні засади юридическої науки. *Вісник Національного університету «Львівська политехніка»*. Серія: Юридичі науки. 2020. Том 7. № 1. С. 37–42.

5. Кельман М.С. Юридична наука: проблеми методології: монографія. Тернопіль : ТзОВ «Терно-граф», 2011. 492 с.

6. Колодій А., Колодій О. Праворозуміння: теорія, політика, практика. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3. С. 12-18.

7. Костицький М. В. Логіка як методологія наукового пізнання (зокрема в правознавстві). *Філософські та методологічні проблеми права*. 2014. № 1. С. 3-13.

8. Костицький М. В. Позитивізм як методологія юриспруденції. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2014. № 2. С. 16-35.

9. Костицький М. В. Філософські та наукознавчі проблеми юриспруденції (як науково-практичного комплексу) та окремих галузей

юридичної науки. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2013. № 1-2. С. 3-10.

10. Костюченко О.Є. Академічна доброчесність як правова категорія. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 23-26.

11. Костюченко О.Є. Правова природа академічної відповідальності. *Нове українське право*. 2021. № 3. С. 179-187.

12. Костюченко О.Є. Роль локальних актів у забезпеченні академічної доброчесності в Україні. *Нове українське право*. 2021. № 5. С. 78-87.

13. Методологія сучасної юридичної науки: загально- та спеціально-правові проблеми. *Право України*. 2014. № 1. 384 с.

14. Мова української юриспруденції : навч. посіб. /В. М. Пивоваров, О. М. Єракторіна, О. А. Лисенко. Харків : Право, 2020. 330 с.

15. Мозоль Н.І. Сучасні концепції праворозуміння: поняття, характеристика та особливості. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 36-41.

16. Оборотов Ю.М. Філософія права і методологія юриспруденції. *Проблеми філософії права*. 2003. Том 1. С. 41-43.

17. Петришин О. В. Право як соціальне явище: особливості юридичного підходу. *Проблеми філософії права*. 2006-2007. Том IV-V. С. 73-83.

18. Правова доктрина України : у 5 т. Х. : Право, 2013. Т.1. : Загальнотеоретична та історична юриспруденція / В.Я. Тацій, О.Д. Святоцький, С.І. Максимов та ін. ; за заг. ред. О.В. Петришина. 976 с.

19. Правовая система України: история, состояние и перспективы : в 5 т. Харьков : Право, 2011. Т.1 : Методологические и историко-теоретические проблемы формирования и развития правовой системы Украины / под общ. ред. М.В. Цвика, А. В. Петришина. 896 с.

20. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу : монографія / за заг. ред. Н. С. Кузнецової. 2-ге вид., доп. та перероб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 908 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://portal.rada.gov.ua/>

2. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Офіційний сайт Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>

4. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Європейського Союзу. European Union. URL: https://europa.eu/european-union/index_en

7. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

8. Офіційний сайт НДІ правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України. URL: <https://ndi.academy/>